

Excursies midden Limburg.

Inhoud

1	Fietsexcursie regio Weert.	1
2	De Pelenfietstocht.	5
3	Geopad De IJzeren Man Weert.	7
4	Wandeling Weerter en Budeler bergen: stuifzand in optima forma.	9
5	Wandelexcursie: de Krang als voorbeeld van een peel.	11
6	Wandelexcursie Leudal.	13

1 Fietsexcursie regio Weert.

Basisinformatie:

- Status: verharde fietspaden, eventueel wandeling in het stuifzand. De route volgt het fietsknooppuntennetwerk.
- Lengte: 28 km, 1 afkorting mogelijk.
- Tijdsduur: 3,5 uur. Naar believen langer, als wordt gekozen voor een wandeling door het stuifzand.
- Start: Station Weert (mogelijkheid tot het huren van een fiets op het NS station).
- Horeca: diverse horecagelegenheden in centrum Weert. Verder:

Wandel & fietscafé Peerkesbos, Heugterweg 2, 6031 LG Nederweert.
Huyskamer Daatjeshoeve, Heugterbroekdijk 34, 6031 LE Nederweert.

De route per fiets, eventueel met wandeling: 28 km	
Knoop	Bijzonderheden
41	Station Weert. Hier kunnen fietsen worden gehuurd met een OV chipkaart.
40	
77	Linksvoor ligt de Grote IJzeren Man. Rijd door tot aan de toegang van het zwembad de IJzeren Man en sla op de parkeerplaats rechtsaf. Achteraan de parkeerplaats ligt het Natuur- en Milieucentrum de IJzeren Man (Geurtsvenweg 4, 6006 SN Weert). In het centrum is veel te leren over het IJzeren Mangebied. Er starten meerdere wandelroutes: de bruine kruisjesroute (\pm 1 uur) leidt door een grotendeels geconsolideerd stuifzand landschap. Er zijn paraboolduinen, uitstuiwingsvlakten en overstuivingen, vennen en plassen.
78	
76	
69	<p>Na knooppunt 76 volgt de Trancheeweg. Fiets tot aan de spoorwegovergang van de IJzeren Rijn. Sla voor de overgang linksaf; er ligt een parkeerplaats. Het informatiebord vertelt over het urnenveld. Het te volgen fietspad is een TRAP; een Toeristisch Recreatief Archeologisch Project. Het pad, in de vorm van een lasso, voert uiteindelijk weer terug naar de parkeerplaats nabij de spoorwegovergang IJzeren Rijn.</p> <p>Bij deze stopplaats zijn meerdere mogelijkheden:</p> <ol style="list-style-type: none"> het pad fietsen dat voert door het urnenveld van de Weerter en Budeler Bergen. Dit is een zogenaamde TRAP-route, een Toeristisch Recreatieve Archeologische Project. halverwege het fietspad de fiets parkeren en vervolgens dwalen door het heide/stuifzandgebied. de fiets parkeren op de parkeerplaats aan het begin van het pad en dan naar het oosten toe het stuifzandgebied in gaan. <p>Vervolg na het bezoek aan het stuifzandgebied de Trancheeweg (richting knooppunt 74) over de spoorwegovergang.</p> <p>Op het viaduct over de A2 is in noordelijke richting het ecoduct dat de natuurgebieden Weerterbos en Weerter- en Budeler Bergen verbindt, te zien. Na passage van het viaduct loopt de weg langs de oostzijde van het Weerterbos. De akkers en weilanden liggen op Jonger dekzand met ouder dekzand nabij de oppervlakte. Leemlagen komen ondiep voor. Even later komt de weg in het Weerterbos uit.</p>
74	<p>Voordat knooppunt 74 wordt bereikt, loopt de weg even parallel aan de A2. Bij knooppunt 74 gaat het pad weer het Weerterbos in, richting Peerkesbosch, Heugterweg 2, 6031 Nederweert. Volg de Heugterzijweg. Peerkesbosch biedt een aangename pauzeplek. (Ver)volg het grote pad, de Heugterzijweg, rechtdoor.</p> <p>Even verderop ligt aan de rechterhand een open naar het oosten aflopend landschap met plassen. In de zomer staan deze plassen bijna droog. Het is het Maarheezerveld. Vlak voor dat open veld het onverharde pad ingaan dat links langs een lage slagboom</p>

loopt; de eerstvolgende kruising linksaf een onverhard pad op. Even later volgt een plankenbrug. Rechts liggen de pingoruïnes. Vervolg de weg, ga op de T-splitsing linksaf. Op de Heugterweg rechtsaf. De afwijking van de hoofdroute staat in rood op onderstaande kaart.

Even later rechts en kort daarna links. Vlak voor dat punt is een mogelijkheid om op een uitkijktoren, de edelhertenuitkijktoren, het landschap met zijn doorstroommoerassen te aanschouwen. Een nat gebied, gevoed door regenwater en door kwelwater, afkomstig van het ten oosten gelegen eiland van Weert.

Vervolg het pad. Na het overwinnen van de hoogteverschillen van een geconsolideerd stuifzandgebied, volgt een kruising. Daar rechtsaf over een wildrooster. De route loopt door het gebied waar de edelherten hun verblijf hebben. Let op het natte karakter van dit bos. Zie eerdere informatie over het Weerterbos. Het hoofdpad af fietsen tot bij de Daatjeshoeve. Dit is wederom een prima plek om te pauzeren. Huyskamer Daatjeshoeve, Heugterbroekdijk 34, 6031 LE Nederweert.

De akkers rondom de Daatjeshoeve zijn rijk aan leem. Hier komt het Oudere dekzand, Laagpakket van Liempde of Brabants leem, aan de oppervlakte. De leem in enkele akkers nabij de Daatjeshoeve kleurt bij langdurig droogte zo wit dat dit het krietje, het krijtje, heet.

Huyskamer Daatjeshoeve	Vanuit de Daatjeshoeve loopt de route terug naar station Weert. Volg de knooppuntenroute.
------------------------	---

69	
----	--

Gasterij de Stoof	
51 en 52	
50 en 41	Station Weert.

2 De Pelenfietstocht.

Basisinformatie:

- Status: verharde fietspaden. De route volgt het fietsknooppuntennetwerk.
- Lengte: 25 km, 1 afkorting mogelijk
- Tijdsduur: 2,5 uur.
- Start: Station Weert (mogelijkheid tot het huren van een fiets op het NS station)
- Horeca. Diverse horecagelegenheden in centrum Weert. Verder:
Theeschenkerij "Hof van Schoor", Schoor 50, 6031 SC Nederweert.
Café-zaal bi-j le-nie, Kruisstraat 53 6034 RJ, Nederweert-eind.

De pelenfietsroute 25 km	
41	Vertrek bij station Weert. Hier kunnen fietsen worden gehuurd met een OV chipkaart.
43	De route naar 81 loopt langs de noordzijde van de Moeselpeel.
81	Bij 81 linksaf. Maar ga eerst even rechtsaf. Dit is de noordzijde van de Kootspeel. Keer terug naar punt 81. Passage spoorlijn Weert-Roermond. Ga de eerste weg links en daarna de eerste weg rechts. Bij rotonde volgt de Roermondseweg.
Roermondseweg	Sla bij de rotonde rechtsaf richting Roermond (de N280). De tweede weg linksaf, de Trumpertweg in. Op de kruising met de Kraanweg rechtsaf. Even later volgt het gehucht Kraan.
Kraan	Vervolg de weg naar Schoor. De Kraanweg is veranderd in Schoorweg. Passeer het kanaal Wessemer Nederweert.
3	Bij knooppunt 3 rechtdoor op de Houtsweg.
Houtsweg	Sla de eerste weg rechtsaf. Dit is de Kwegt.
Kwegt	Het gebied van de Kwegt (zie tekst) is in 2014-2015 veranderd van landbouw- in natuurgebied. De oorspronkelijke peel wordt hersteld. Volg de weg en geniet van het vele water. De weg buigt op een gegeven moment naar links. Volg die weg. Steek rechtdoor de weg Nederweert Eind - Leveroy over. Pas op, dit is een gevaarlijke oversteek. Ga aan de overzijde rechtdoor de Banendijk op.
Banendijk	Aan de westzijde van de Banendijk ligt De Banen. Een plas- en moerasgebied. Daar is in 2016-2017 natuurherstel uitgevoerd. Bij voldoende tijd links in gaan om het gebied in te wandelen. Vervolg de weg tot de kruising van Banendijk en Leveroyse dijk. Let op de toponiemen met "dijk". Met dijk wordt een weg bedoeld, die dwars door een lager gelegen gebied loopt.
Leveroyse dijk	Bij de kruising Banendijk-Leveroyse dijk linksaf.
In Broekpeel LA Kruisstraat	De eerstvolgende kruising, in Broekpeel (naam!) linksaf. Dit is de Kruisstraat. Blijf de Kruisstraat volgen, dus bij de y-splitsing rechts aan houden. Het gehucht Nederweert Eind wordt bereikt. Rijd rechtdoor en steek de wat drukkere weg, Eind, over. De naam van de weg verandert in Hulsen. Bij de y-splitsing rechtsaf en daarna rechts aanhouden. Knooppunt 3.
3	
72	
73	
53	
50	
41	Station Weert.

3 Geopad De IJzeren Man Weert.

Geconsolideerd stuifzand met plassen en vennen.

Basisinformatie:

- Status: grotendeels onverharde wandelpaden. De route volgt de bordjes geopad.
- Lengte: 4 km
- Tijdsduur: het geopad vraagt, afhankelijk van de gemaakte keuzes, 2 tot 6 uur.
- Start: Natuur- en milieucentrum (NMC) De IJzeren Man, Geurtsvenweg 4, 6006 SN Weert, telefoon 0495 524 893
- Horeca. Bij het NMC kan een drankje worden besteld. Wilt u meer? Dan: Partycentrum / Restaurant De Sluis, Industriekade 58, 6006 SJ Weert.
- Benodigde materialen voor experimenten en obseravtes zijn te lenen aan de balie van Het Natuur- en Milieucentrum.

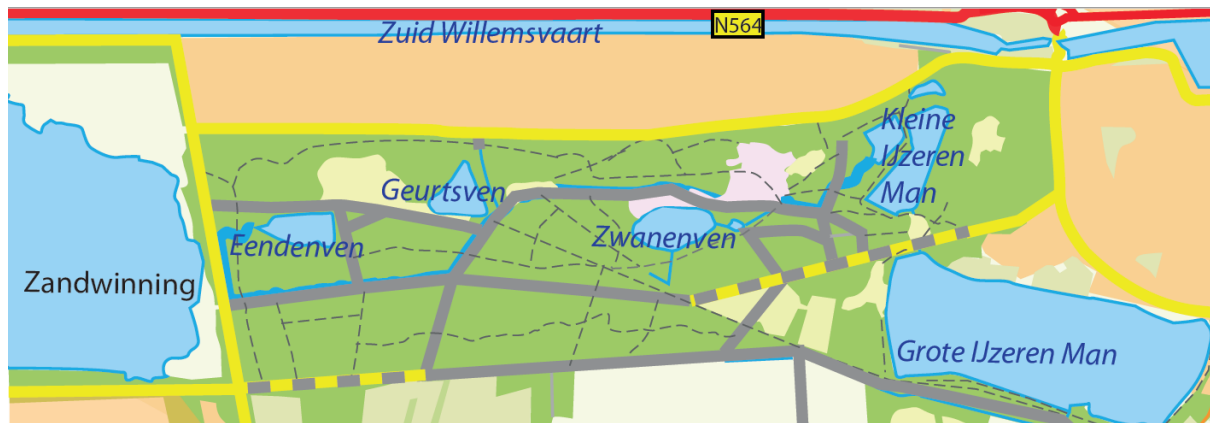
Het motto van het NMC is "Eerst binnen kijken, om buiten meer te zien". Neem kennis van de biotopen van het gebied. Vanuit het centrum starten, in de tuin net over het bruggetje, meerdere wandelroutes. De bruine kruisjesroute (4 km) geeft een goed overzicht van de landschapseenheden van het gebied van de IJzeren Man. Vooral de kenmerken, van een inmiddels grotendeels vastgelegd, stuifzandlandschap, zijn zeer herkenbaar. Verder start hier een geopad.

U kunt bij het geopad De IJzeren Man 3 keuzes maken, waarbij u steeds de bordjes Geopad volgt:

1. Het geopad verkort lopen.
2. Het geopad thematisch. Hierbij kunnen allerlei opdrachten/experimentjes worden uitgevoerd. U kunt één of meerdere thema's kiezen, bijvoorbeeld geologie en/of bodemkunde en/of
3. Het geopad op route.

Voor elke route is een aparte beschrijving te leen aan de balie in het Natuur- en Milieucentrum.

Kiest u voor 2 of 3 dan kunt u de benodigde materialen (bijeengebracht in een geokar) lenen aan de balie van het NMC. Het uitvoeren van de doe-opdrachten (ook erg leuk met de kinderen v.a. 10 jaar) vraagt, naar keuze, een dagdeel of een dag.

4 Wandeling Weerter en Budeler bergen: stuifzand in optima forma.

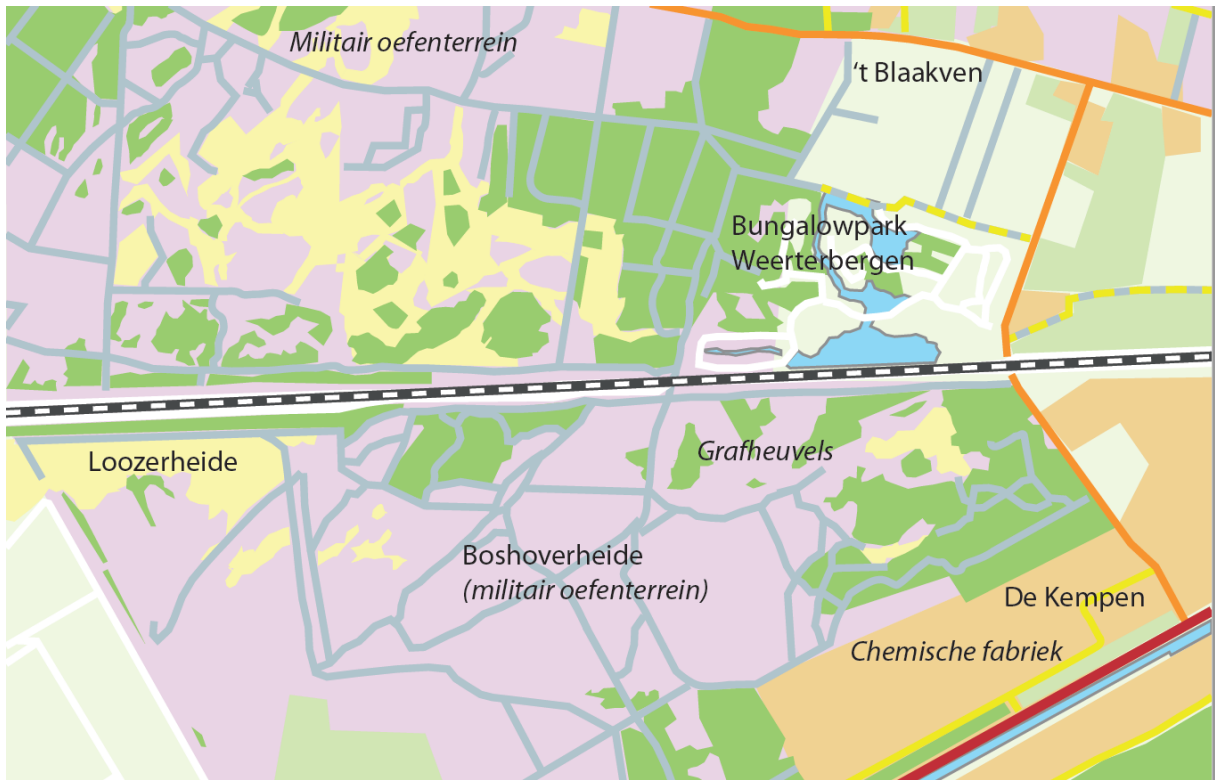

Basisinformatie:

- Status: grotendeels onverharde paden, het eerste gedeelte is verhard. Er is geen vaste route.
- Lengte: naar keuze. Het verharde pad is totaal 2,5 km.
- Tijdsduur: naar keuze.
- Start; het beginpunt ligt vlakbij het vakantiepark Roompot, Trancheeweg 7, 6002 ST Weert aan de overzijde van het spoor. Daar ligt een parkeerplaats.
- Horeca. Van Horne Hoeve, Trancheeweg 22, 6002 ST Weert.

Gebruik voor navigatie naar het startpunt het adres Trancheeweg 7, 6002 ST Weert: vakantiepark Roompot. Ga de weg van het vakantiepark niet in, maar rijd even terug (of verder) de spoorwegovergang van de IJzeren Rijn over. Aan de westzijde bevindt zich een parkeerplaats. Vanaf deze parkeerplaats loopt een verhard wandel-fietspad, dat door dennenbossen, heide en een stuifzandgebied loopt. Het landschap is fraai, vooral in augustus en september als de heide bloeit, en er is veel informatie over het grafheuvelterrein. Volg het wandel- en fietspad, dat door een hersteld gedeelte van het grafheuvelveld loopt. Dit is een TRAP-route, een Toeristisch Recreatieve Archeologische Project.

Bij de tweede spoorwegovergang kan gekozen worden: het verharde fiets-wandelpad vervolgen of het stuifzand in. Ga voor de laatste keuze de spoorwegovergang over, daarna links, in westelijke richting. Het eerste of tweede zandpad naar rechts, in noordelijke richting, leidt naar het stuifzandgebied in optima forma met meters hoge zandduinen. Neem navigatie of minstens een kompas mee. Dwalen over het stuifzand is aantrekkelijk, maar kan ook onbedoeld veel tijd kosten. Waar u ook bent, in zuidelijke richting lopen leidt altijd weer naar de spoorlijn De IJzeren Rijn. Volg de spoorlijn naar het oosten, richting Weert, om de parkeerplaats terug te vinden. Een avontuurlijke (en leerzame) wandeling is gegarandeerd.

5 Wandelexcursie: de Krang als voorbeeld van een peel.

Basisinformatie:

- Status: grotendeels onverharde paden.
- Lengte: naar keuze 3,4,5 of 12 km
- Tijdsduur: afhankelijk van keuze.
- Start: Sint Corneliuskerk, Ittervoorterweg 68A, 6005 NR Weert, kerkdorp Swartbroek.
- Horeca. Café Plexat, Ittervoorterweg 101, 6005 NP Weert, kerkdorp Swartbroek.

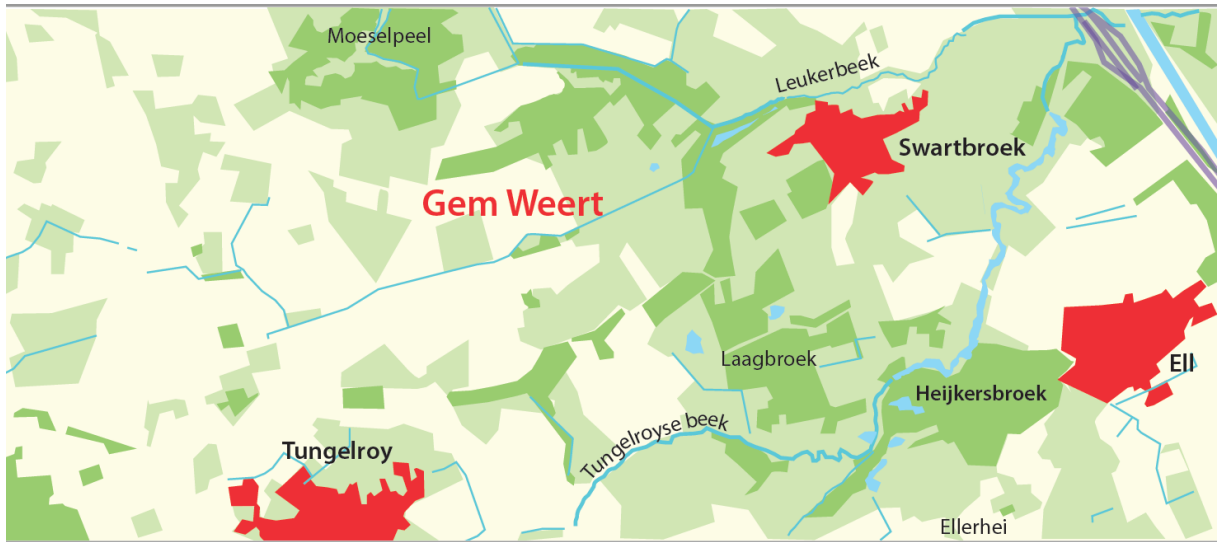
Ten zuidoosten van Weert en van de Moeselveel ligt een tamelijk onbekend peelgebied.

Het landschap biedt: het beekdalenlandschap van de Leukerbeek in het noorden en de Tungelroyse beek in het zuiden met er tussen de Dijkerpeel, weilanden in de lagere delen, akkers op de hogere delen met vaak een goed zichtbare bolvorm en laagtes of broeken, zoals het Laagbroek en het Heijkersbroek. Dat de akkers bol zijn, hangt samen met het gebruik van potstalmest op de akkers voor de uitvinding van kunstmest, in combinatie met een bepaalde manier van ploegen.

Startpunt is het in de gemeente Weert gelegen kerkdorp Swartbroek. De naam, waarin peel vermoed kan worden, betekent letterlijk zwart moeras. Er zijn diverse wandelmogelijkheden:

- bij de kerk van Swartbroek, waar volop parkeergelegenheid is, beginnen diverse routes. Blauw (3,2 km), oranje (4,4 km), rood (12,1 km) en groen (5,2 km) zijn de kleurmarkeringen
- van internet is de wandeling De Krang van Natuurmonumenten te downloaden (11,6 km). De start is in Swartbroek bij de kerk.
- van internet is de NS wandeling De Krang te downloaden (18 km). De start is bij Weert station, het eindpunt is Swartbroek.

Op vwmiddenlimburg.nl/nl/wandelroute-planner-midden-in-limburg is een eigen wandelroutes samen te stellen.

Figuur 1 De Krang (gelegen tussen Moeselpeel en Laagbroek) en Swartbroek.

6 Wandelexcursie Leudal.

Basisinformatie:

- Status: grotendeels onverharde paden.
- Lengte: naar keuze tussen 1 en 4 uur.
- Tijdsduur: afhankelijk van keuze.
- Start: Sint Elisabethshof of het nabijgelegen bezoekerscentrum Leudal, Roggelseweg 58, 6081 NP te Haelen
- Horeca: Sint Elisabethshof, Roggelseweg 58, 6081 NP te Haelen.

Bij Sint Elisabethshof of het nabijgelegen bezoekerscentrum Leudal, Roggelseweg 58, 6081 NP te Haelen starten diverse gemarkeerde wandel- en fietsroutes. De wandel- of fietsroutes zijn te downloaden van [elisabethshof.nl/fiets-en-wandelroutes/](https://www.elisabethshof.nl/fiets-en-wandelroutes/).

Ga voor een mooie route linksaf vanuit Sint Elisabethshof. Na de molenbeek met watermolen loopt een pad naar links. Volg dat tot bij een bruggetje en keer aan de andere dalzijde van de Leubeek terug naar Sint Elisabethshof. Deze route is ongeveer 1,5 km. Doe de volgende opdracht:

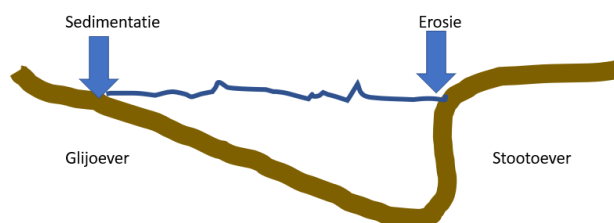
Geomorfologie is de wetenschap die landschapsvormen bestudeert, alsmede de processen die daartoe aanleiding hebben gegeven. Voor landschapsstudie is de geomorfologie van groot belang omdat het gaat om zichtbare verschijnselen in het landschap. Landschapsvormen zijn te bestuderen op verschillende schaalniveaus, van micro tot macro, met meso ertussen. Bij micro moet je bijvoorbeeld denken aan zandribbels in een beek. Bij meso gaat het om allerlei vormen die het gevolg zijn van het meanderen van een beek. Op macroschaal gaat het om bijvoorbeeld

dalstructuren die bij een beek horen. In deze opdracht gaat het om de laatste 2 schaalniveaus.

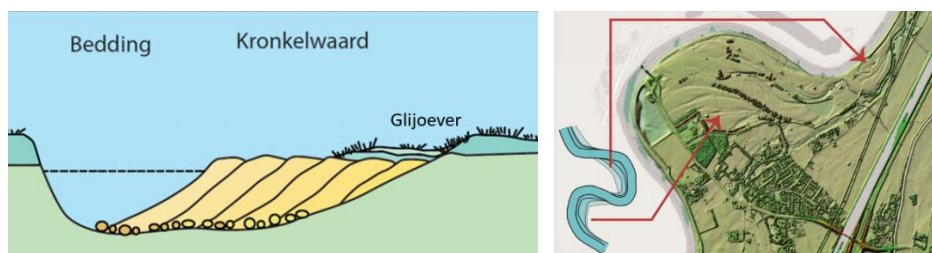
Opdracht.

Loop het pad aan de rechteroever van de Leubeek tot aan het bruggetje over de beek. Langs dit traject probeer je de volgende landschapsvormen te herkennen:

- Eerst kijken we naar de beek. Er ligt een recht gedeelte waaraan de watermolen ligt en een kronkelend deel waarin zich een vistrap bevindt. Het ene beekdeel is veel jonger dan het andere. Welk deel is het jongst en waarom denk je dat?
- Door het meanderen ontstaan in de beek stoot- en glijoevers. Bij de stootoever botst de beek tegen een steile wand. Deze kan zelfs worden ondermijnd. Dus de stootoever is steil. De glijoever is waar de beek vandaan komt. Ze is hier als het ware afgegleden (vandaar glij).

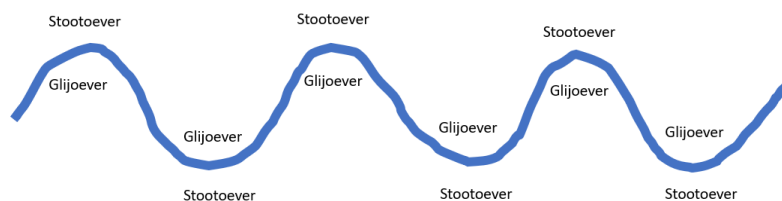
- Aan de glijoever treedt sedimentatie (afzetting) en aan de stootoever erosie (materiaal wordt weggesleten) op. Waar zie je duidelijk sedimentatie en waar erosie?
- De waterstand in de beek kan variëren en daarmee ook de sedimentatie aan de glijoevers van de beek. Daardoor zijn soms duidelijk afzettingsbanden te herkennen op de glijoever. Zo'n verschijnsel heet kronkelwaard.

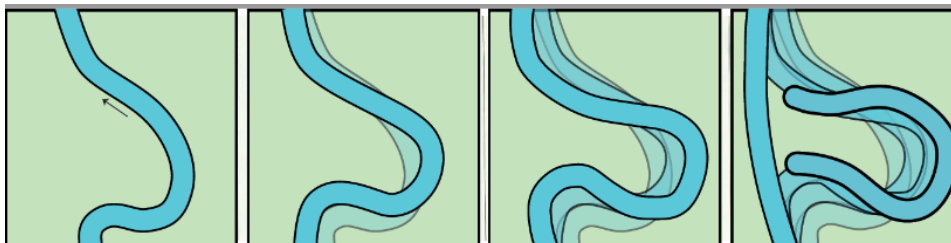
Een aanzet tot kronkelwaard in de Leubeek:

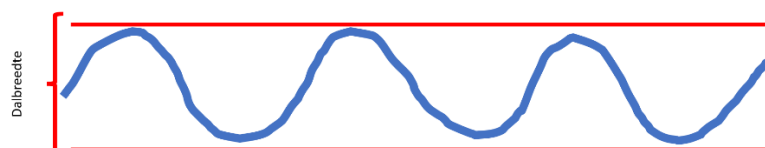
- De glijoever en de stootoever en daarmee sedimentatie en erosie wisselen continu van kant. Dat herken je?

- Soms is de erosie zo sterk dat twee meanders elkaar naderen. Er ontstaat een kronkelberg. Nog een stap verder en de meanderhals wordt doorgesneden. Een hoefijzermere met stilstaand water blijft achter. Op het traject dat je loopt kun je twee van deze hoefijzermere zien.

- Het dal van de Leubeek is eigenlijk veel te breed voor de beek die er in stroomt. Meanders verplaatsen zich echter voortdurend stroomafwaarts. Dat duurt alleen zo lang dat wij dit niet in de gaten hebben. Een manier om dat duidelijk te maken is met een slingerend touw. Twee personen nemen elk een ander uiteinde van het touw. Houd het touw op de grond. Eén persoon doet niets, de andere persoon beweegt het touw horizontaal heen en weer. Het dal is net zo breed als de meanderbreedte.

- Bedenk je dan vervolgens nog dat de meanders zich niet alleen stroomafwaarts verplaatsen maar ook zijdelings en het wordt duidelijk dat een beek in een te breed dal kan stromen.

Loop over het bruggetje en houd steeds zoveel mogelijk links zodat je parallel aan de beek blijft lopen. Daar waar je komt ter hoogte van een weiland aan je linkerkzijde voer je de volgende opdracht uit.

- Teken een dwarsdoorsnede van het beekdal. Gebruik daarbij ook de topografische kaart ter ondersteuning. Aan de ene zijde ligt de beek met het dal en waar jij staat bevinden zich 2 terreinknikken. Deze staan met schrapjes aangegeven op de topografische kaart. De punt van een schrapje wijst naar het lagere terreingedeelte. Zie je dat hier de 2 terreinknikken richting het centrum uitlopen in één?

- Loop terug naar het centrum. Blijf staan op de houten loopbrug. Vanaf de poel en in het verlengde daarvan zie je een verlaten bedding van de Leubeek.